İŞKUR

2018

KAHRAMANMARAŞ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KAHRAMANMARAŞ ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2018)

YAZAR

Mevlüt MENDEŞ

İş ve Meslek Danışmanı

ÖNSÖZ

Değişim ve gelişimde süreklilik arz eden işgücü piyasasına hâkim olmak, yön vermek, bu alanda ekonomik ve sosyal politikaları doğru üretebilmek ülkemizin gelişmesi açısından son derece önemlidir. Ülkemiz bu bağlamda son yıllarda ciddi atılımlar yapmış ve günümüz dünyasının gelişmekte olan ülkeleri arasına girmeyi başarmıştır. Yapısal değişim eş zamanlı olarak kentleşmeyi desteklerken buna bağlı olarak imalat ve hizmet sektörleri de kent merkezli olarak ortaya çıkmaktadır. Bu değişim süreci bir yandan daha rekabetçi ekonomi ve piyasa odaklı bir model geliştirirken, sanayileşmenin de artmasıyla kamunun sistemdeki ağırlığının azaldığı, tarımın göreceli öneminin kaybolduğu ve küresel rekabetle bütünleşmiş bir yapının gelişmesine zemin hazırladığı görülmektedir. Üretkenliği sınırlı, rekabete kapalı ve esnekliği olmayan bir işgücü piyasasından küresel rekabete ayak uydurmaya çalışan işletmelerin beklentilerine uygun işgücünün yetiştirilmesi çok büyük önem arz etmektedir.

İşgücü piyasasının en temel problemlerinden biri iş arayanlar ve işverenler arasındaki eşleşme problemidir. Yani doğru işe uygun elemanların gönderilmesi sorunudur. Eşleşememenin temelinde işsizlerin işverenlerce talep edilen eğitim ve beceri düzeyine sahip olmamaları ve işçilerin önerilen ücreti az bulmaları ve çalışma koşullarını kabul etmemeleri yatmaktadır. Bu nedenle mesleki bilgi ve beceriye sahip nitelikli eleman yetiştirilmesi konusunda, Çalışma ve İş Kurumu'nun sunduğu aktif işgücü politikaları (Kurslar, TYP, İşbaşı Eğitim, Girişimcilik, vb.) daha da önemli hale gelmiştir. İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. İl genelinde yapılan bu araştırmanın sonucu işverenlerimizin hangi sektörde yatırım yapılması gerektiğine ışık tutması ve kurumumuzun aktif politikalarına yön verecek olması raporun sonucunun önemini daha da artırmıştır.

Bu bağlamda, çalışma sonucunda elde edilen veriler ve bu verilerin ülkemiz istihdam kurumu olan İŞKUR'un birikim ve tecrübeleri ile yorumlanarak ortaya çıkartılacak sonuçlara getirilecek çözüm önerilerinin, bundan sonraki süreçte ülkemizin ekonomi, istihdam ve sosyal geleceğine olumlu yönde etkileyeceği inancıyla hayırlı olmasını temenni ederken, bu çalışmanın hazırlanmasında emeği ve desteği olan bütün taraflara teşekkürlerimi sunarım.

Ali YÜCE
Kahramanmaraş Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 7
Aktif İşgücü Programları 9
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 16
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 41
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 46
SONUÇ 53
EKLER 57

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017) 7
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 11
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 12
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017) 12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu 27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 29
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 30
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 31
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 36
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 37
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 38
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 39
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 40
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 42
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 43
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 45
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler 45
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 47
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 48
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 49
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 49

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017) 6
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı 8
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017) 13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 17
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı 18
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 20
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu 21
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 22
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu 23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%) 24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Türlerinin Oranı (%) 24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri 28
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 33
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 34
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi 35
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 36
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 42
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 44
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı 50
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 51
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı 52

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne katılma oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden istihdam oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden işsizlik oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Kahramanmaraş ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 814'tür. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 16 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 63 bin 735 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 53 bin 356 çalışan erkeklerden, 10 bin 379 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 69,4'ü, kadınların ise yüzde 57,5'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Kahramanmaraş ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları ve Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Kahramanmaraş ilinde açık iş oranı yüzde 2,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Kahramanmaraş ili açık iş oranı bakımından 0,2'lik bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,8 ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür. Kahramanmaraş ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş oranı yüzde 7,6'dır. Kahramanmaraş ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır.

İl genelinde açık işlerin yüzde 49'u için Eğitim Düzeyi Önemli Değil talep edilmektedir. Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Konfeksiyon İşçisi ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri takip etmektedir.

Kahramanmaraş ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işverenlerin yüzde 23,1'i

istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2'si istihdamın artacağını öngörürken, Kahramanmaraş'ta da benzer oran görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Kahramanmaraş ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,3 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Kahramanmaraş işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Kahramanmaraş ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Kahramanmaraş ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

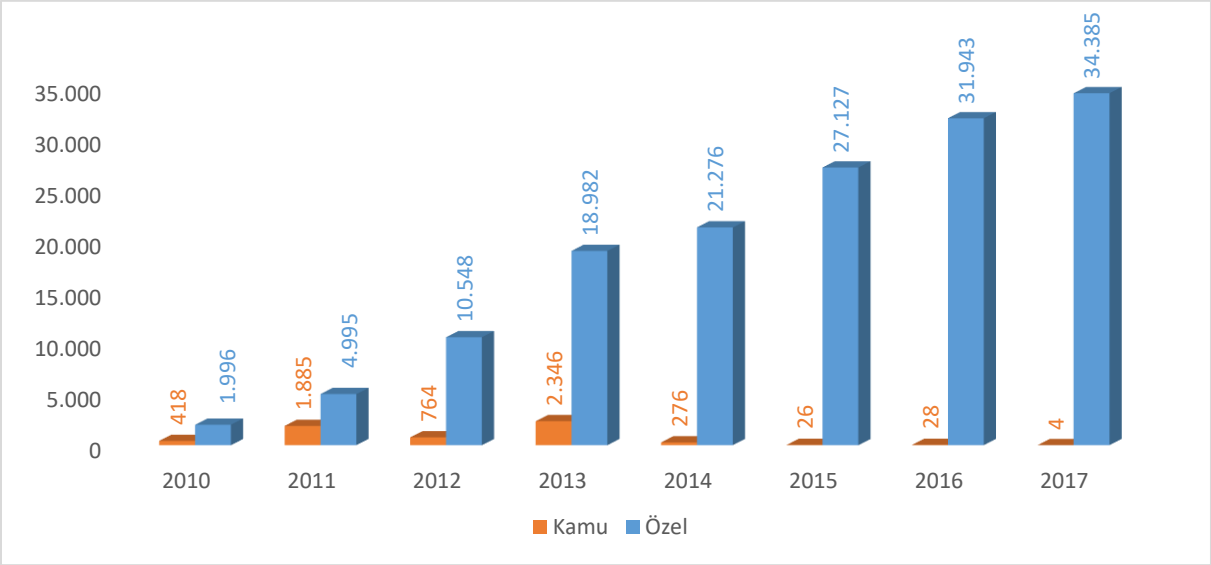

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 2 bin 414 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 34 bin 389 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2017 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2013 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yüzde 88,5 oranında artmıştır. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 7,6 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında

incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	19.419
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	1.925
Örgü Makinası Operatörü	1.243
Satış Danışmanı / Uzmanı	963
Konfeksiyon İşçisi	933
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	515
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	503
Open End Makinesi Operatörü	431
Reyon Görevlisi	382
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	352

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 2017 yılında 34 bin 389 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 19 bin 419 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 56,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Örgü Makinası Operatörü meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

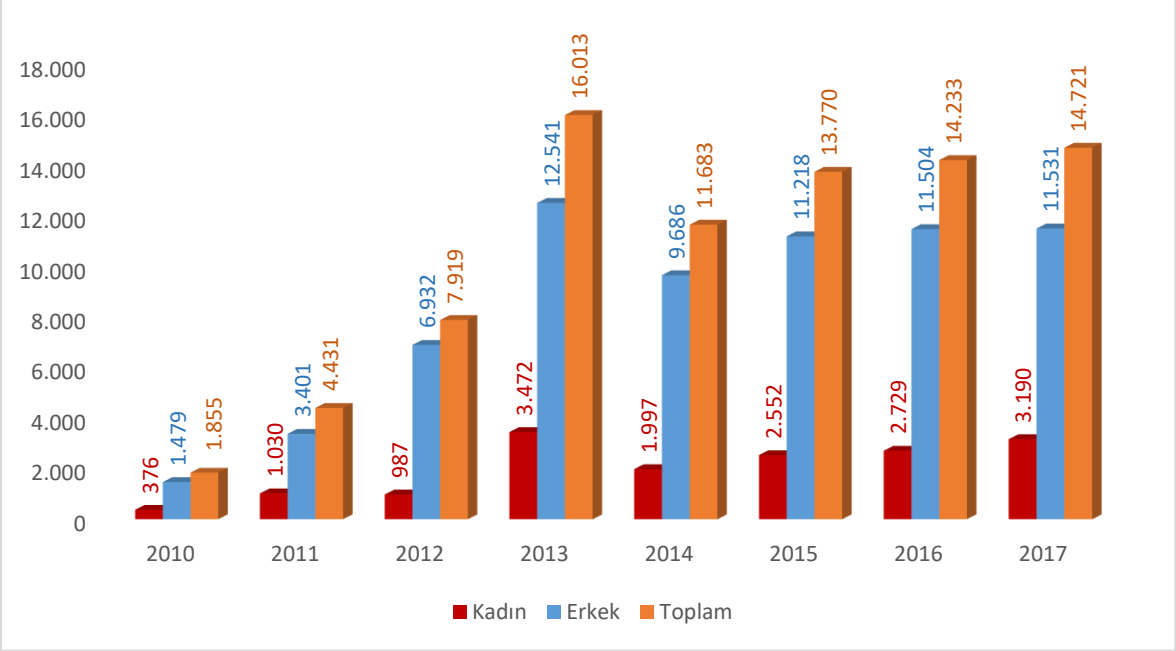

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 855 olan Kahramanmaraş ilinde işe yerleştirilenlerin bin 479'u erkeklerden, geri kalan 376 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2013 yılında bir önceki yıla göre belirgin bir artış yaşanarak 21 bin 276 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2013 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 21,7'si kadınlardan oluşmuştur. 2013 yılında, bir önceki yıla göre kadın işe yerleştirmede yaklaşık 3,5 katına, toplam işe yerleştirmede ise yaklaşık 2 katına ulaşılmıştır.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.173	7.907	9.080
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	250	1.044	1.294
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	213	188	401
Satış Danışmanı / Uzmanı	207	189	396
Konfeksiyon İşçisi	167	124	291
Örgü Makinası Operatörü	6	247	253
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	138	51	189
Büro İşçisi	91	92	183
Reyon Görevlisi	67	104	171
Büro Memuru (Genel)	76	87	163

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 9 bin 80 kişi işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 61,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri meslekleri takip etmektedir. Kadınlar ve erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) mesleğinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

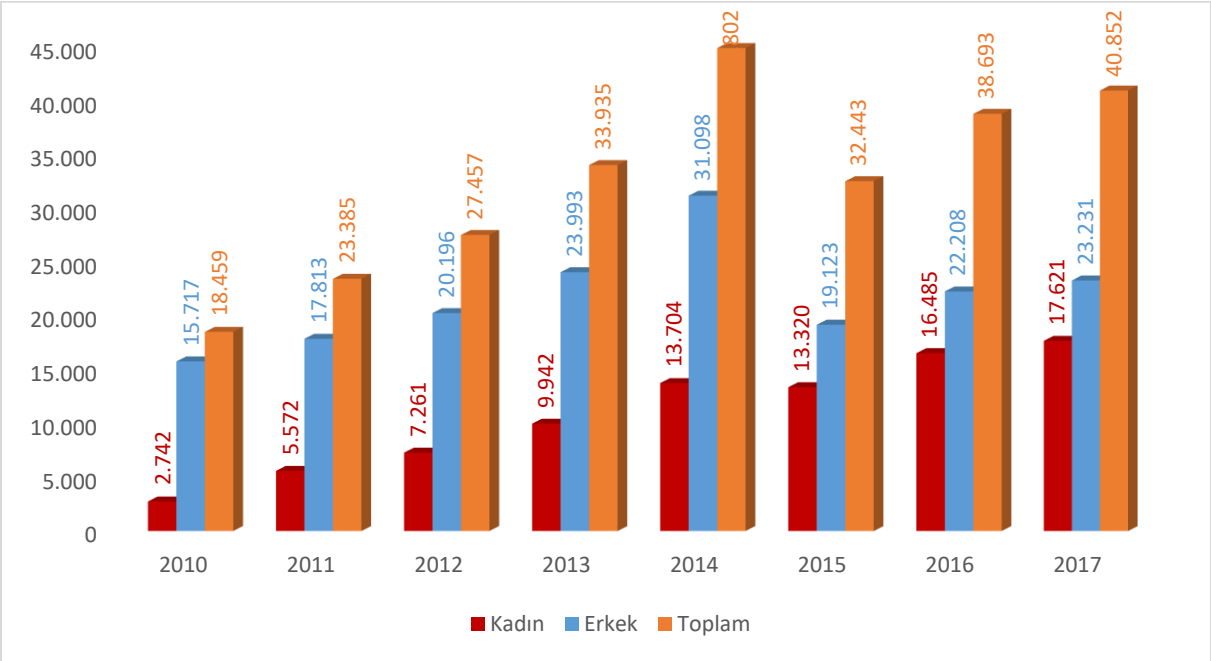

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Kahramanmaraş ilinde İŞKUR'a kayıtlı 18 bin 459 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 15 bin 717'si erkek, 2 bin 742'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 40 bin 852 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında dalgalanmlar yaşanmaktadır. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında Kahramanmaraş'ta 2 bin 742 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında yaklaşık önemli ölçüde artarak 17 bin 621'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kahramanmaraş ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kahramanmaraş ilinde Kuruma kayıtlı 10 bin 808 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kahramanmaraş ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 26,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı

işsizlerde ilk iki meslek aynı olup üçünsü sırada Sekreter mesleği bulunmaktadır. Kadınlarda en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Satış Danışmanı / Uzmanı, Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	47	606	418	1.024
2011	38	376	528	904
2012	73	658	619	1.277
2013	49	417	446	863
2014	75	751	532	1.283
2015	144	2.009	980	2.989
2016	106	1.228	787	2.015
2017	70	953	286	1.239

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 70 mesleki eğitim kursuna bin 239 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 286'sı erkek, 953'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında

kursiyerlerin yüzde 77'sinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Bünyan Halı Dokumacısı
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Süt Sığırı Yetiştiricisi	Dekoratif El Sanatları Üretim Elemanı
Bünyan Halı Dokumacısı	Gaz Altı Kaynakçısı	Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)
Dekoratif El Sanatları Üretim Elemanı	Meyve Ağaçlarında Aşılamacı	Ahşap Hediyelik Eşya Yapımcısı
Kilim Dokuyucu (El Tezgahı)	Sığır Yetiştiricisi	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Ahşap Hediyelik Eşya Yapımcısı	Nohut Yetiştiricisi	Bindallı (Üç Etek) Yapımcısı
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu- Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Koyun Yetiştiricisi	Düz Dikiş Makineci
Bindallı (Üç Etek) Yapımcısı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Büyükbaş Hayvan)	Çilek Yetiştiricisi
Düz Dikiş Makineci	Sulama Sistemleri Montaj İşçisi	El Nakışçısı

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) ve Süt Sığırı Yetiştiricisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Bünyan Halı Dokumacısı ve Dekoratif El Sanatları Üretim Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan), Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Süt Sığırı Yetiştiricisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Program	Kadın	Erkek	Toplam
2010	1	0	3	3
2011	10	22	102	124
2012	65	119	137	256
2013	277	295	405	700
2014	470	377	510	887
2015	1.138	1.005	1.360	2.365
2016	1.233	1.233	1.835	3.068
2017	1.754	2.147	3.377	5.524

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2013 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen toplam program sayısı 2016 yılına göre yüzde 42,3 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında bin 754 program düzenlenmiş olup toplam 5 bin 524 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 38,9'u kadınlardan yüzde 61,1'i erkeklerden oluşmaktadır 2017 yılı verilerine göre işbaşı eğitim programlarından yararlanan kişi sayısı bir önceki yıl verilerine kıyasla yüzde 80 oranında artış göstermiştir.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Konfeksiyon İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi	Büro İşçisi
Büro İşçisi	Büro İşçisi	Hemşire
Paketleme İşçisi	Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	Paketleme İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)
Hemşire	Reyon Görevlisi	Sekreter
Reyon Görevlisi	Örgü Makinesi Operatörü (Bilgisayarlı)/Trikotaj	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Garson (Servis Elemanı)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Diğer İplik İşçileri Ve Sarıcıları	Paketleme İşçisi	Makineci (Dikiş)

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Konfeksiyon İşçisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Büro İşçisi mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	3	93	221	314
2011	1	35	90	125
2012	3	77	110	187
2013	5	120	254	374
2014	6	141	248	389
2015	9	162	351	513
2016	9	215	446	661
2017	17	621	773	1394

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 17 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017

yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre yaklaşık yüzde 50 daha fazladır. Programa 2017 yılında 621'i kadın, 773'ü erkek olmak üzere toplam bin 394 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

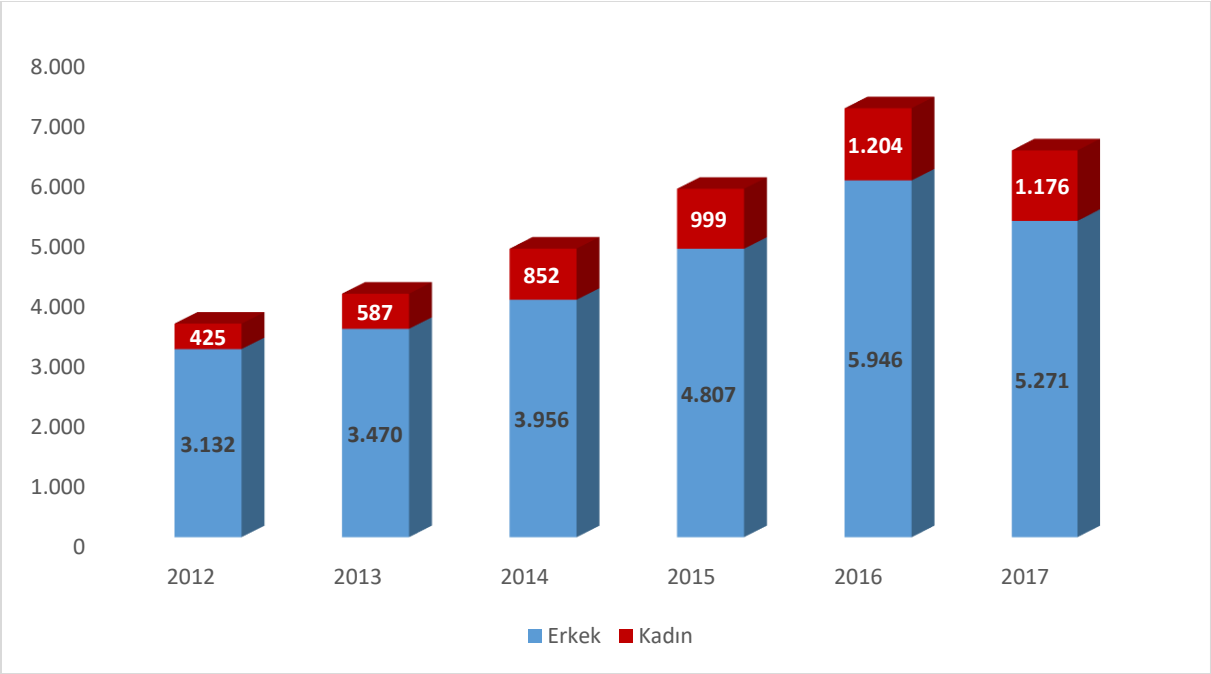

Kaynak: İŞKUR

Kahramanmaraş ilinde 2017 yılında yüzde 18,2'si kadın olmak üzere 6 bin 447 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2017 yılında 2016 yılına göre yüzde 9,8 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kahramanmaraş ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kahramanmaraş ilinde 814 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 63 bin 735 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Kahramanmaraş ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8'de Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşveren Sayısı
İmalat	266
İnşaat	219
Toptan ve perakende ticaret	110
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	39
Ulaştırma ve depolama	39
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	36
Eğitim	29
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	21
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9
Madencilik ve taş ocakçılığı	9
Bilgi ve iletişim	6
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4
Gayrimenkul faaliyetleri	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	1
Genel Toplam	**814**

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde imalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kahramanmaraş ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 32,6'sı imalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20

ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde imalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 29,1'dir. Bu durumda Kahramanmaraş ilinde imalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla işyeri toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 26,8'i bu sektörde bulunmaktadır. Bu sektörde yüzde 17,9 olan Türkiye ortalamasının üzerinde bir oran olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yarısından fazlası imalat ile inşaat sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri ve Bilgi ve iletişim sektörlerinde 1'er tane ile bulunmaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Kahramanmaraş ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

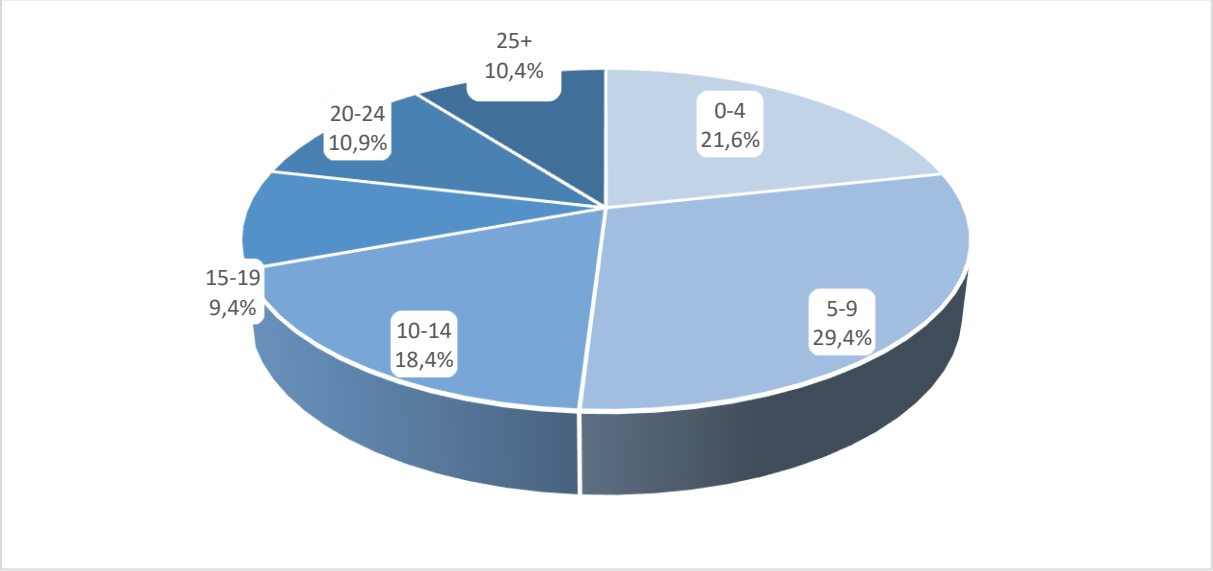

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 29,4'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 21,6'dır. İşyerlerinin yüzde 51'i 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 21,3'ü ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

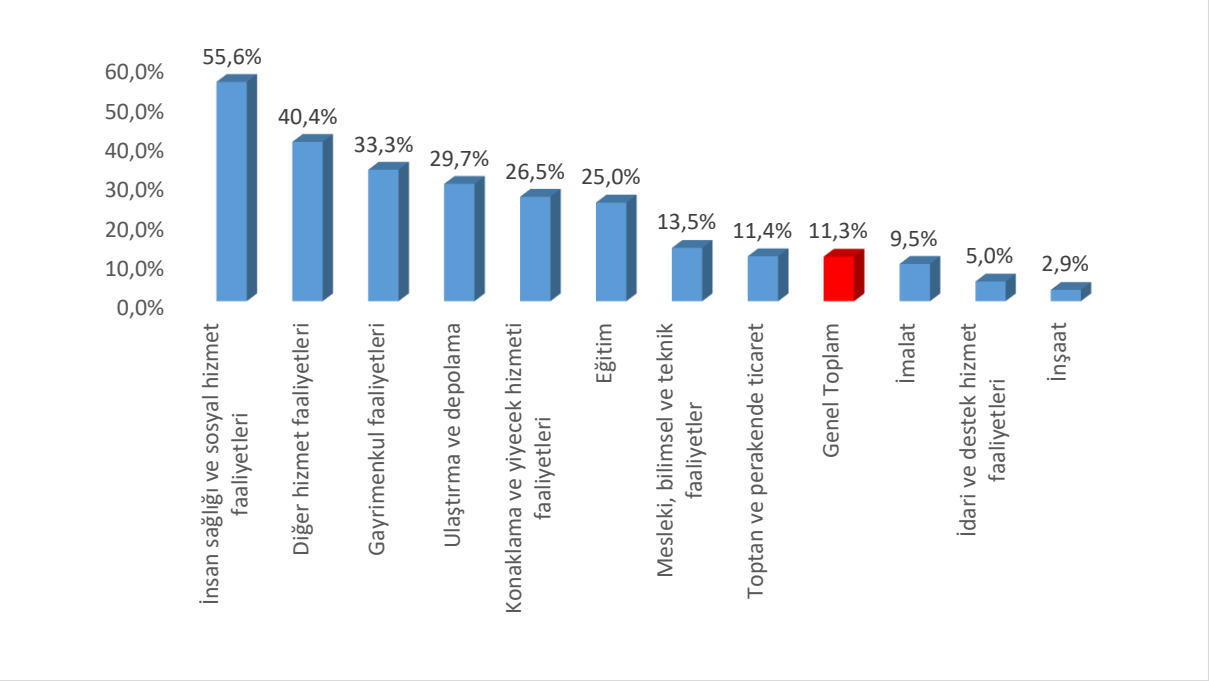

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 55,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Kahramanmaraş ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 11,3 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 41,8 ile birinci sırada yer almıştır. Kahramanmaraş ilinde ikinci sırada diğer hizmet faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 40,4'ünde part-time çalışanı bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 33,3 ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira inşaat sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 2,9 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

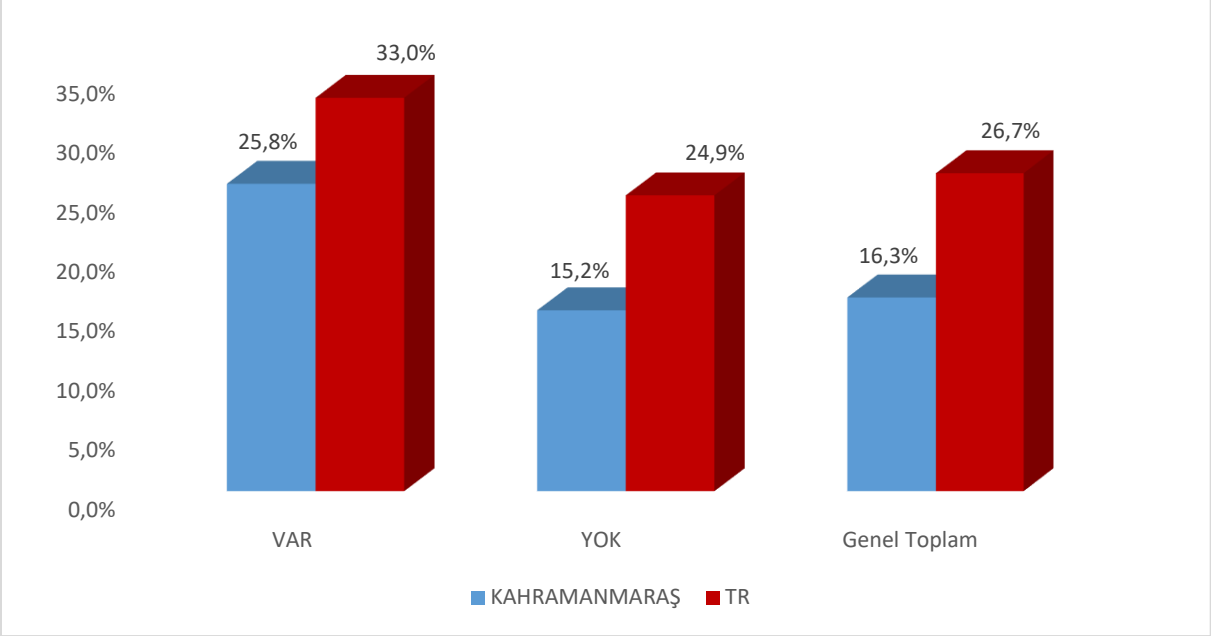

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Kahramanmaraş ilinde bu oran yüzde 16,3 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Kahramanmaraş ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 25,8 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 15,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Kahramanmaraş ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

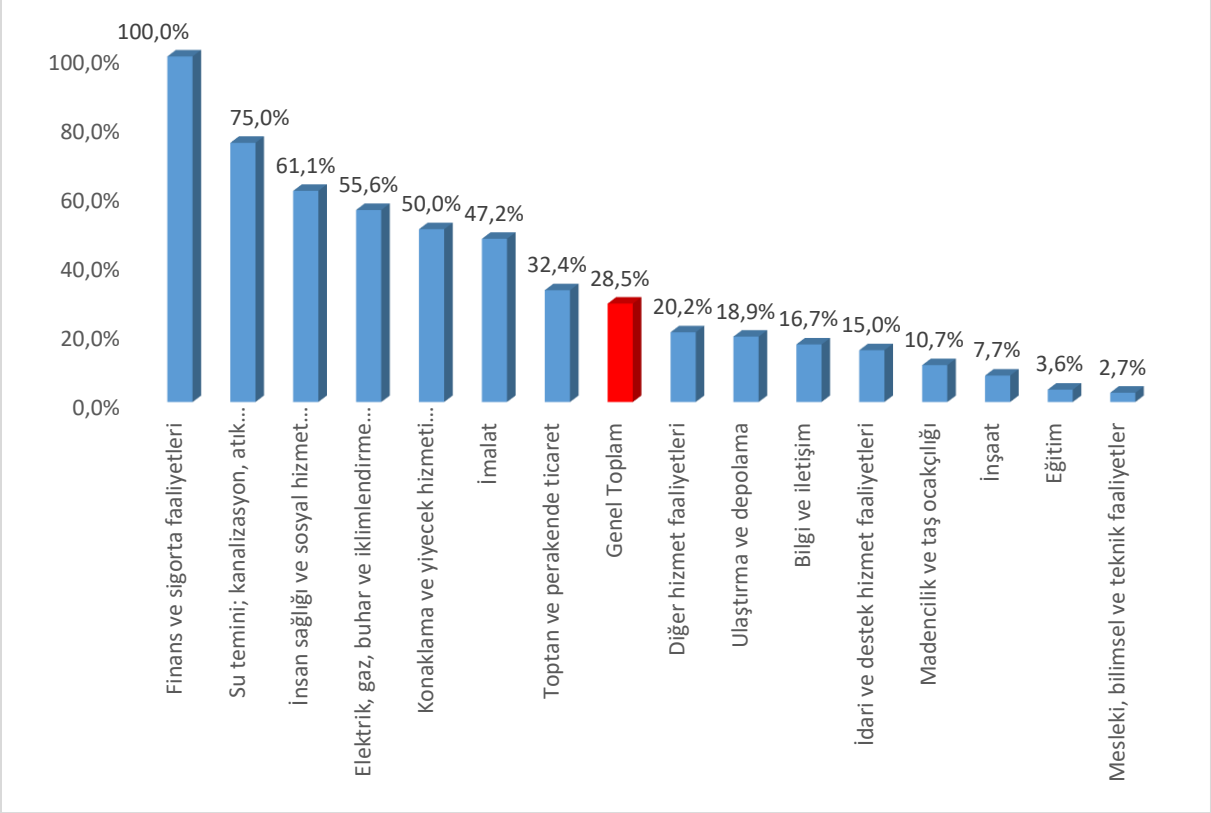

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde işyerlerinin yüzde 28,5'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Kahramanmaraş ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin tamamında vardiyalı çalışma söz konusudur. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü ise yüzde 2,7 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzensiz olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan eğitim sektöründe bu oran yüzde 3,6 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise eğitim faaliyetlerinin gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Kahramanmaraş ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı,

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

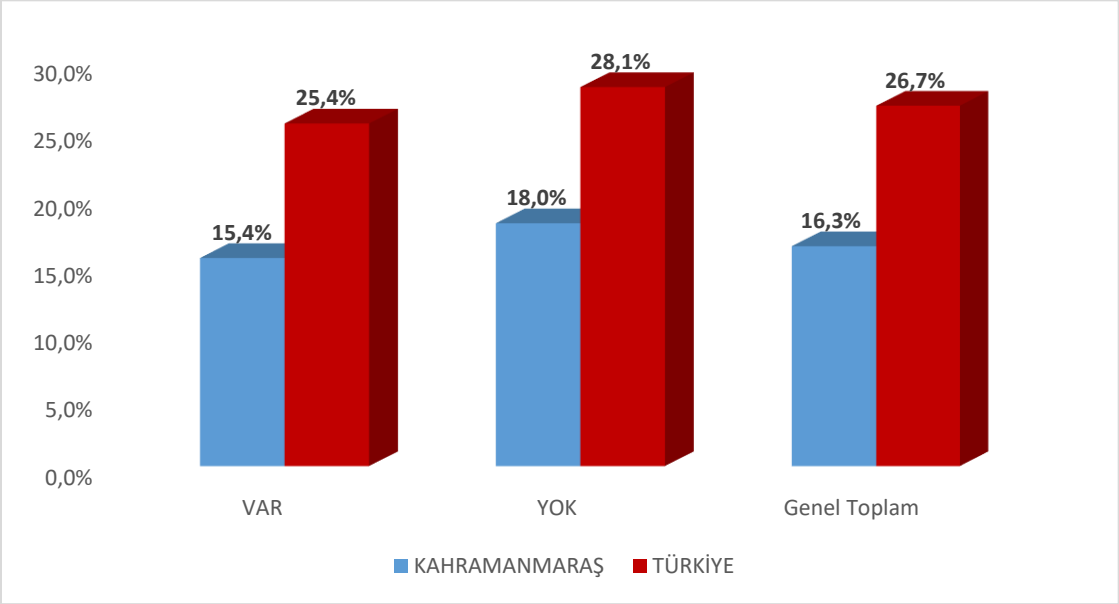

Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Kahramanmaraş ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 15,4'ü kadın, yüzde 84,6'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 18'e yükselmektedir. Bu işyerlerinde de kadınların daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 16,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan

işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kahramanmaraş ilinde aynı yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

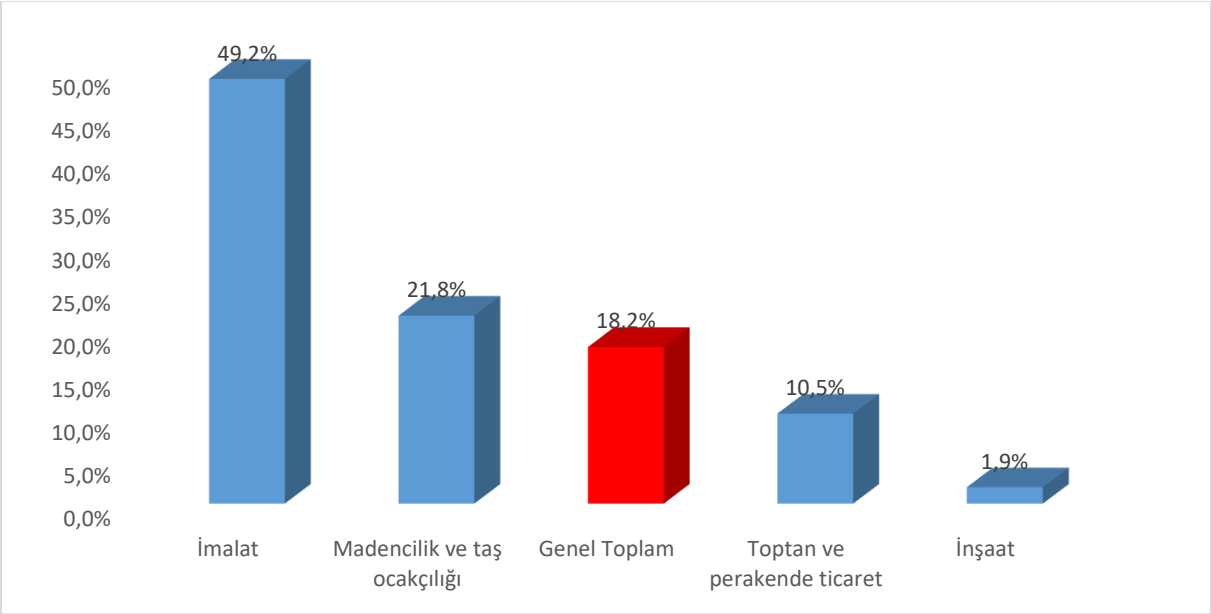

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde 15 sektörden 4 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 49,2'si ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 21,8 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör ihracat yapma oranı anlamında Kahramanmaraş ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalamasının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk iki sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat ve yüzde 27,4 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

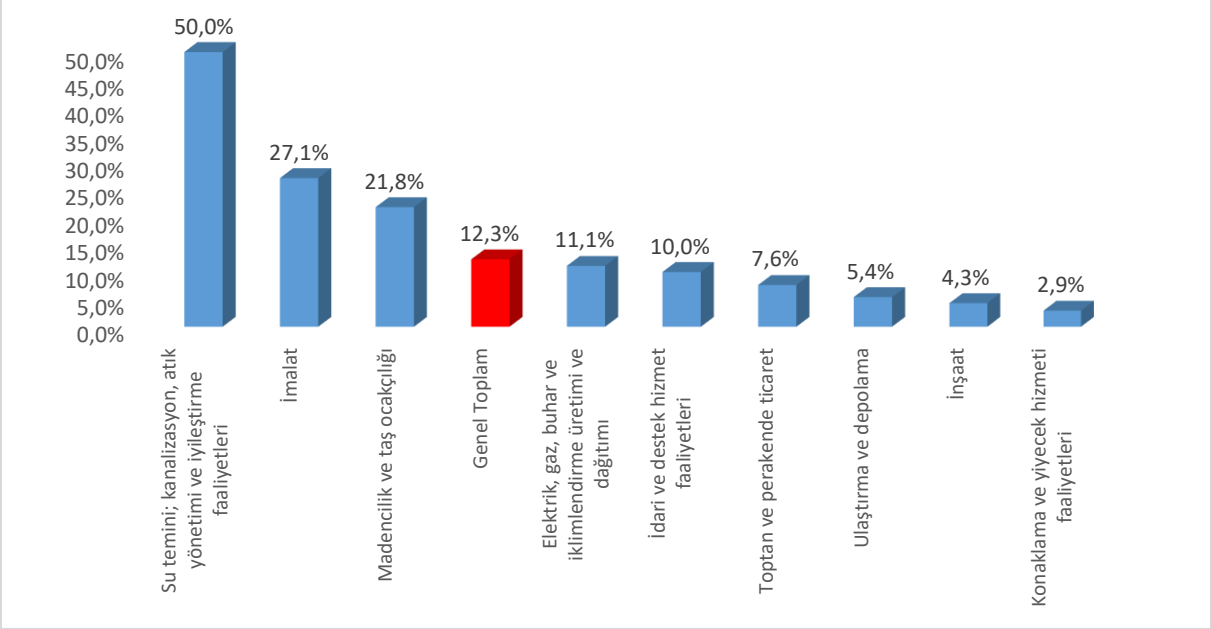

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde 15 sektörden 9 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 12,3 olarak gerçekleşmiştir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 50'si Ar-Ge çalışması yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 27,1 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 21,8 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer almaktadır. Bu üç sektör Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı anlamında Kahramanmaraş ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Kahramanmaraş ilinde en fazla işverenler İmalat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 27,1 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

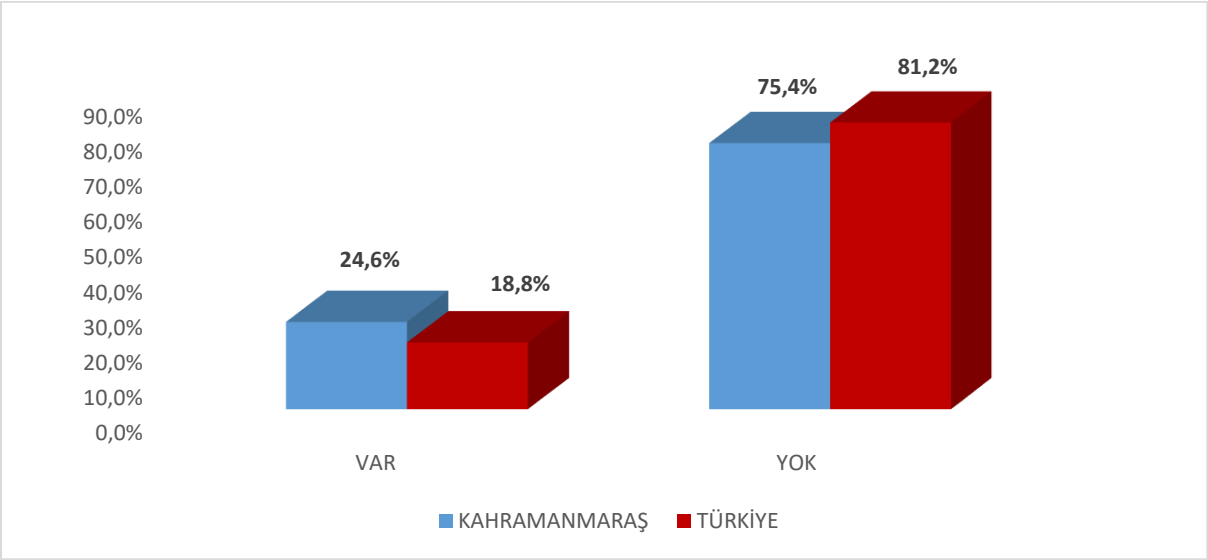

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 24,6'sı gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Türlerinin Oranı (%)

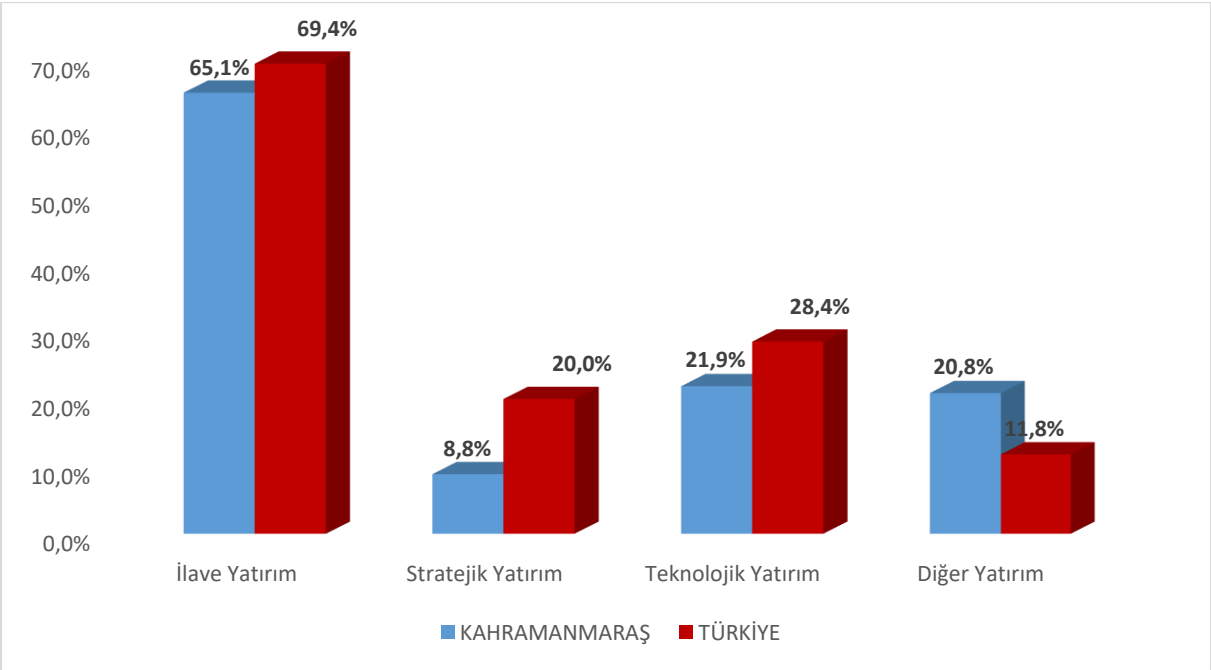

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kahramanmaraş ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 65,1'i

ilave yatırım, yüzde 21,9'u teknolojik yatırım, yüzde 8,8'i stratejik yatırım yapmayı ve yüzde 20,8'i diğer yatırım türlerinden birini planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11.8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır. Kahramanmaraş ilinde Diğer Yatırım türünde hiç yatırım yapılması planlanmamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

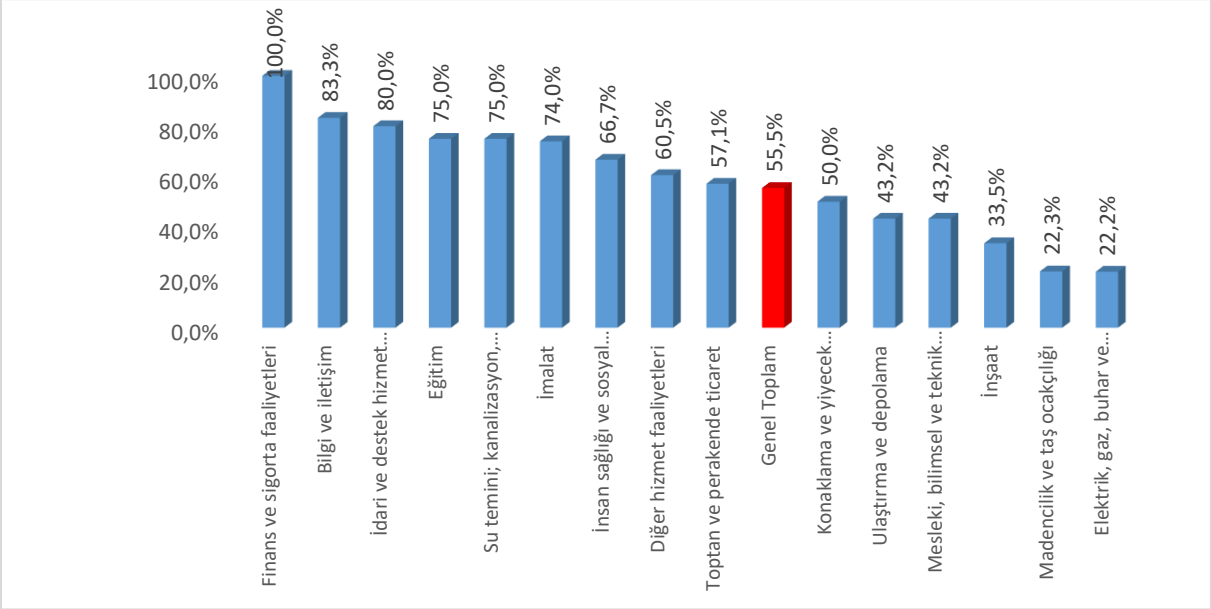

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Kahramanmaraş ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 55,5'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşerek, bu oran Kahramanmaraş ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kahramanmaraş ilinde Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 55,5'in üzerine çıkarak yüzde 74 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İmalat	7,5%	82,4%	87,2%	47,9%	6,4%	6,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	50,0%	100,0%	50,0%	100,0%	50,0%	50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	33,3%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%
İnşaat	0,0%	58,6%	82,9%	44,3%	0,0%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret	8,3%	70,0%	83,3%	61,6%	5,0%	5,0%
Ulaştırma ve depolama	6,3%	43,8%	68,8%	56,3%	12,5%	6,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5,9%	47,1%	76,5%	41,2%	5,9%	5,9%
Bilgi ve iletişim	0,0%	100,0%	80,0%	60,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12,5%	87,5%	87,5%	81,3%	12,5%	12,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12,5%	56,3%	68,8%	68,8%	6,3%	6,3%
Eğitim	4,8%	47,6%	76,2%	76,2%	4,8%	4,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8,3%	58,3%	66,7%	91,7%	8,3%	8,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	33,3%	66,7%	100,0%	100,0%	0,0%	33,3%
Genel Toplam	**6,9%**	**70,4%**	**83,1%**	**54,2%**	**5,6%**	**6,0%**

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 83,1 ile Eleman Talebi hizmeti almıştır. İşyerlerinin 70,4'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 54,2'si İşbaşı Eğitim Programı alanlarından İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Kahramanmaraş ilinde en çok Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduğu belirtilmiştir. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründeki İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin tamamı, hem İşbaşı Eğitim Programı hem de Kısa Çalışma Ödeneği hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan İmalat sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 87,2'si Eleman Talebi, yüzde 82,4'ü ise Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetlerinden faydalanmıştır.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlere nazaran Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Kahramanmaraş ilinde zorlayıcı sebepler dolayısıyla Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	30,0%	1,0%	2,5%	3,8%	25,0%	19,3%
Memnun Değilim	0,0%	0,3%	0,8%	1,7%	8,3%	7,7%
Memnunum	70,0%	98,7%	96,7%	94,4%	66,7%	73,0%

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 98,7 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 96,7 ile Eleman Talebi, yüzde 94,4 ile İşbaşı Eğitim Programları hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 73 ile Mesleki eğitim kursu, yüzde 70 ile Çalışanlara Yönelik Eğitim hizmetleri ve yüzde 66,7 ile Kısa Çalışma Ödeneği izlemektedir. Kahramanmaraş ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinde memnuniyet duyulmayan tek hizmet, çalışanlara yönelik eğitim hizmeti olmuştur.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

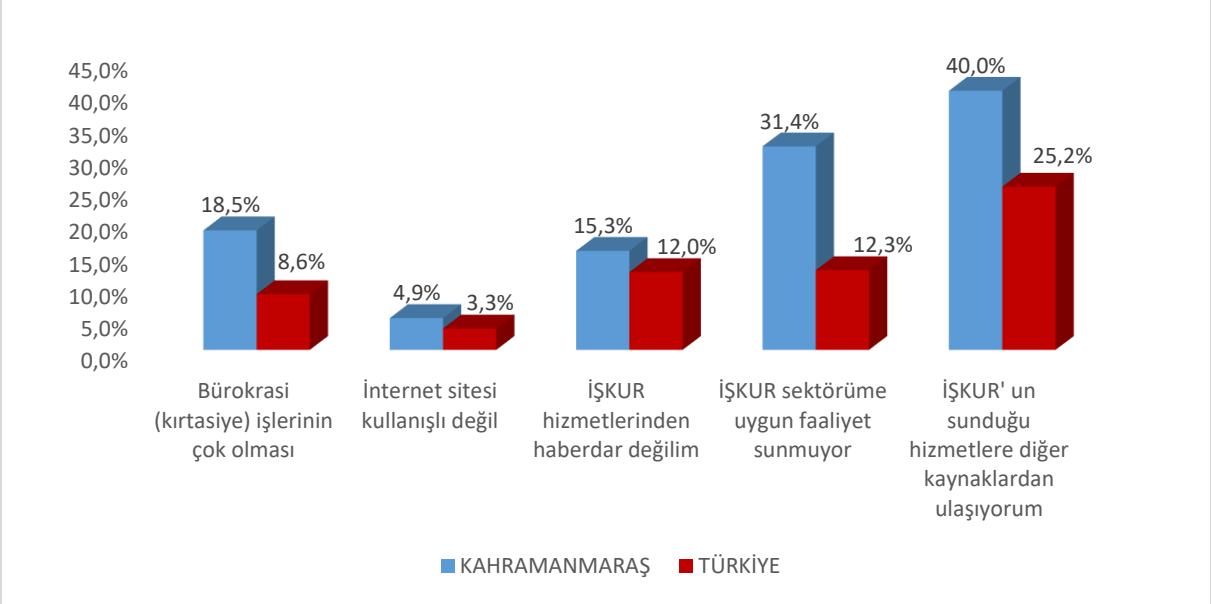

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 40 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 31,4 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 18,5 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması nedenleri gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kahramanmaraş ilinde olduğu gibi ilk iki sırada yüzde 25,2 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi ve İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Kahramanmaraş ilinden farklı olarak üçüncü sırada yüzde 12 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 63 bin 735 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 53 bin 356 çalışan erkeklerden, 10 bin 379 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	5.963	37.018	42.981
İnşaat	317	6.108	6.425
Toptan ve perakende ticaret	598	3.042	3.640
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.029	778	1.808
Ulaştırma ve depolama	263	1.385	1.648
Eğitim	668	700	1.368
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	303	942	1.246
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	332	885	1.217
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	144	646	791
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	173	584	756
Finans ve sigorta faaliyetleri	485	242	727
Madencilik ve taş ocakçılığı	27	401	428
Diğer hizmet faaliyetleri	36	194	229
Bilgi ve iletişim	26	180	206
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	12	122	134
Gayrimenkul faaliyetleri	4	129	133
Genel Toplam	**10.379**	**53.356**	**63.735**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Kahramanmaraş ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat ile İnşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Kahramanmaraş ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 69,4'ü, kadınların ise yüzde 57,5'i İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 67,4 olarak gerçekleşmiştir.

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Finans ve sigorta faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısı, erkek çalışan sayısından daha olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde ise Sağlık ve Eğitim sektörlerinde kadınlar erkeklerden daha fazla sayıda çalışmaktadır. Kahramanmaraş ili ile Türkiye arasında sadece Sağlık sektörü benzerlik göstermektedir.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	2.536	21.352	23.888
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1.386	13.522	14.908
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.509	5.401	6.910
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.182	3.617	4.799
Profesyonel Meslek Mensupları	1.568	3.135	4.703
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.511	2.593	4.105
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	580	3.096	3.677
Yöneticiler	107	571	678
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	68	68
Genel Toplam	**10.379**	**53.356**	**63.735**

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı diğer meslek grupları ile kıyaslandığında önemli bir ölçüde ayrışmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 37,5'i, erkek çalışanların yüzde 40'ı ve kadın çalışanların yüzde 24,4'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta ve yüzde 23,4 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 10,8 oranı ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Kahramanmaraş ilinde ilk iki sıradan farklı olarak kadınlarda üçüncü sırada çalışanların yüzde 15,1'i Profesyonel Meslek Mensupları meslek gurubunda yer almaktadır. Erkeklerde ise en fazla çalışanın olduğu ilk üç meslek grubu toplam çalışan sıralaması ile aynı gerçekleşmiştir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları, Yöneticiler ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları olmuştur. Kahramanmaraş ilinin sosyo-ekonomik yapısında ormancılık ya da tarımsal faaliyet anlamında çalışanların tamamı erkeklerden oluşmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Örgü Makinası Operatörü	Vater Makinası Operatörü	Örgü Makinası Operatörü
Beden İşçisi (Genel)	Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Konfeksiyon İşçisi	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Open End Makinesi Operatörü	Büro Memuru (Genel)	Open End Makinesi Operatörü
Paketleme İşçisi	Hemşire	Makine Bakımcı
Makine Bakımcı	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi (Banka)	Dokumacı (El Tezgahı)
Muhasebeci	Temizlik Görevlisi	Muhasebeci
Büro Memuru (Genel)	Dondurma Üretim Elemanı	Kumaş Boyacısı
Vater Makinası Operatörü	Sekreter	Kalite Kontrolcü

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Kahramanmaraş ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Özellikle en fazla çalışılan ilk 10 mesleğin sıralamaları değişse de erkek çalışanlar ve toplam çalışanlar bazında aynı olması, toplam çalışanlar içinde erkeklerin ağırlıkta olmasından kaynaklanmaktadır. İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) hem erkeklerde hem de kadınlarda en fazla çalışılan meslek olarak ortaya çıkmıştır. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler içerisinde hem erkeklerden hem de toplamdan farklı olarak Hemşire, Temizlik Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi (Banka), Dondurma Üretim Elemanı ve Sekreter bulunmaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
İmalat	1.315	3,0%	38,6%
İnşaat	59	0,9%	5,7%
Toptan ve perakende ticaret	58	1,6%	16,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	25	3,3%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23	3,0%	18,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18	1,0%	11,1%
Eğitim	16	1,1%	14,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	13	1,0%	8,8%
Ulaştırma ve depolama	8	0,5%	10,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5	3,8%	25,0%
Genel Toplam	**1.540**	**2,4%**	**19,1%**

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 156 işyerinde bin 540 açık iş tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Bin 540 kişilik açık işin yüzde 85,4'üne kabül eden bin 315 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Kahramanmaraş ilinde açık iş oranı yüzde 2,4 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Kahramanmaraş ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 98 kişilik dolu kadronun yanında 2 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3,8 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 19,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işyeri oranında, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksada, sektörde Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan 1 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle

Kahramanmaraş ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan yaklaşık her 4 işyerinden 1'inde açık iş bulunmaktadır.

Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

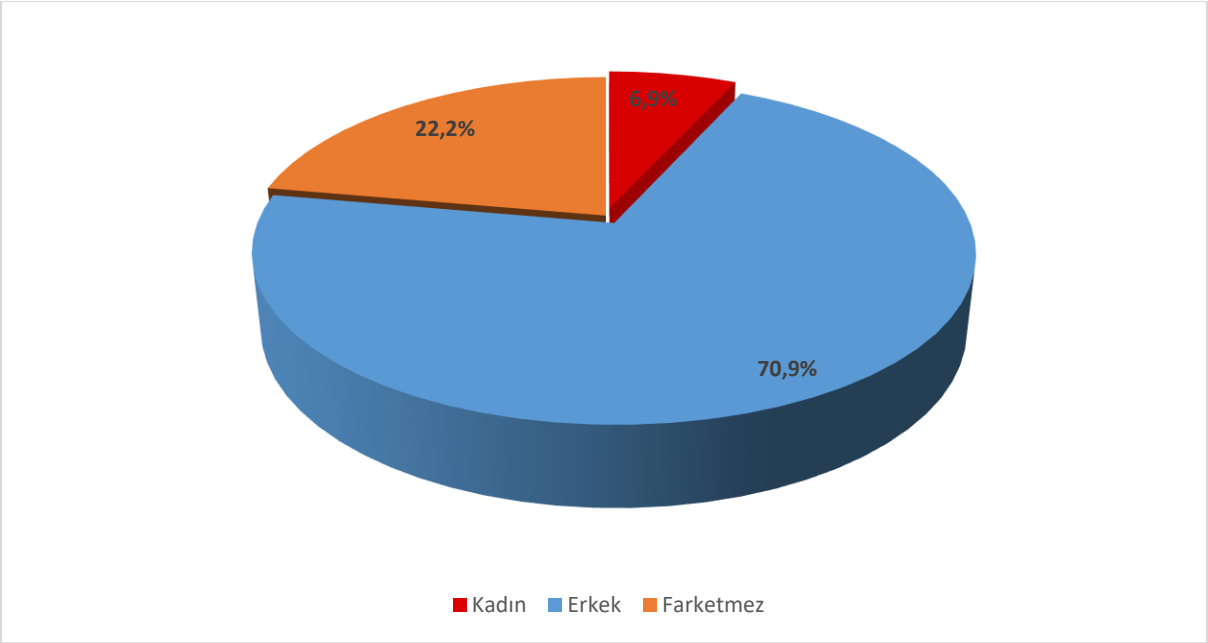

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16'da Kahramanmaraş ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kahramanmaraş ilinde açık işlerin yüzde 70,9'unde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Kahramanmaraş ilinde yüzde 6,9 düzeyinde kalmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kahramanmaraş ilinde ise işverenlerin yüzde 22,2'si açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır.

Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

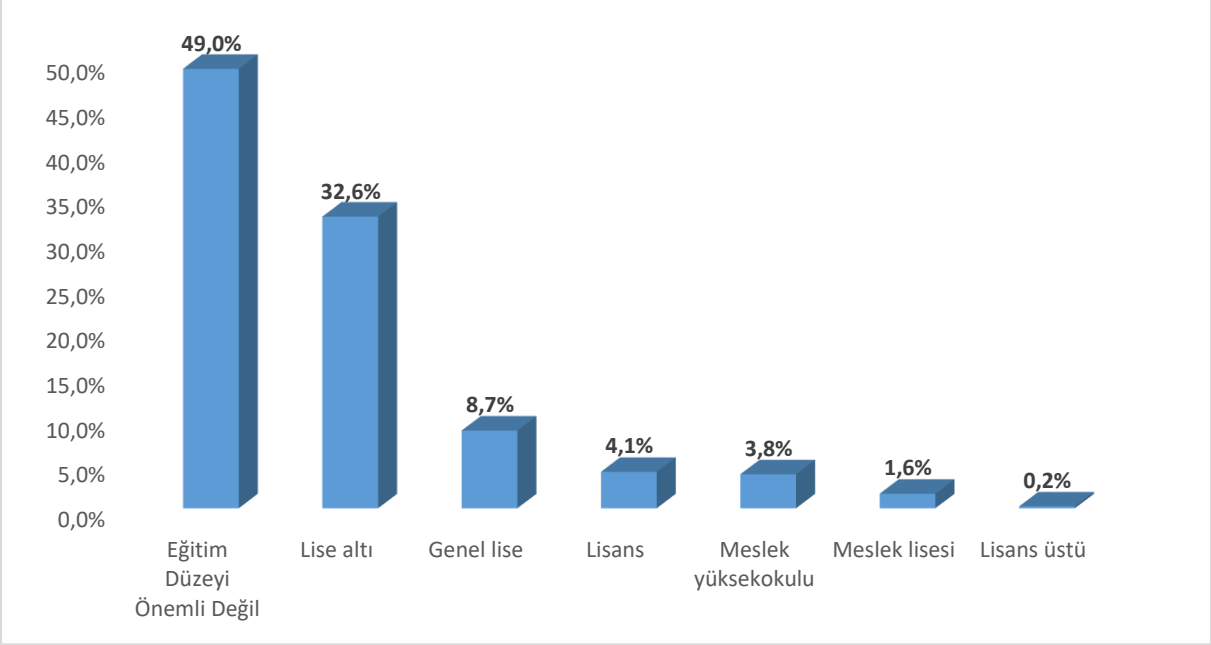

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilindeki açık işlerin yüzde 49'unda işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 32,6 ile Lise altı seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,2 ile Lisansüstü eğitim düzeyidir. Kahramanmaraş işgücü piyasasında açık işlerde eğitim düzeyinin çok önemli olmadığı görülmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

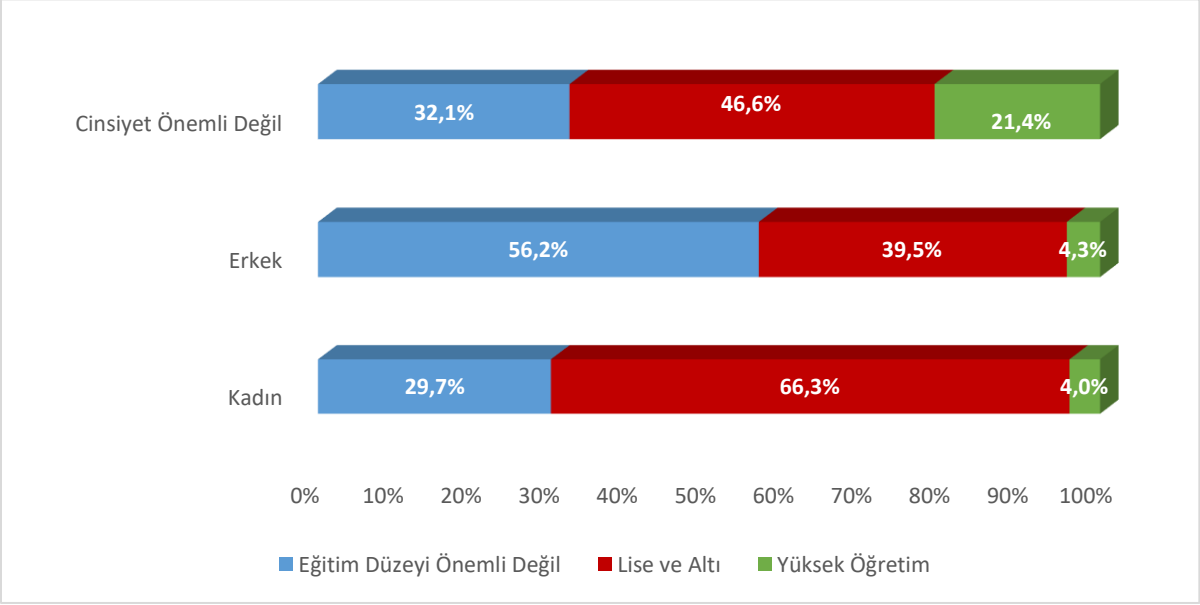

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18'de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 46,6 oranında lise altı eğitim düzeyi aranmaktadır. Yüzde 32,1 oranında eğitim düzeyi önemli değil derken, yüzde 21,4 oranında ise yüksek öğretim seviyesinde işgücü tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 56,2 oranında eğitim düzeyi önemli görülmemektedir. Hem kadın hem de cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, lise altı eğitim düzeyi seçeneği ön plana çıkmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; erkeklerde kadınlara nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

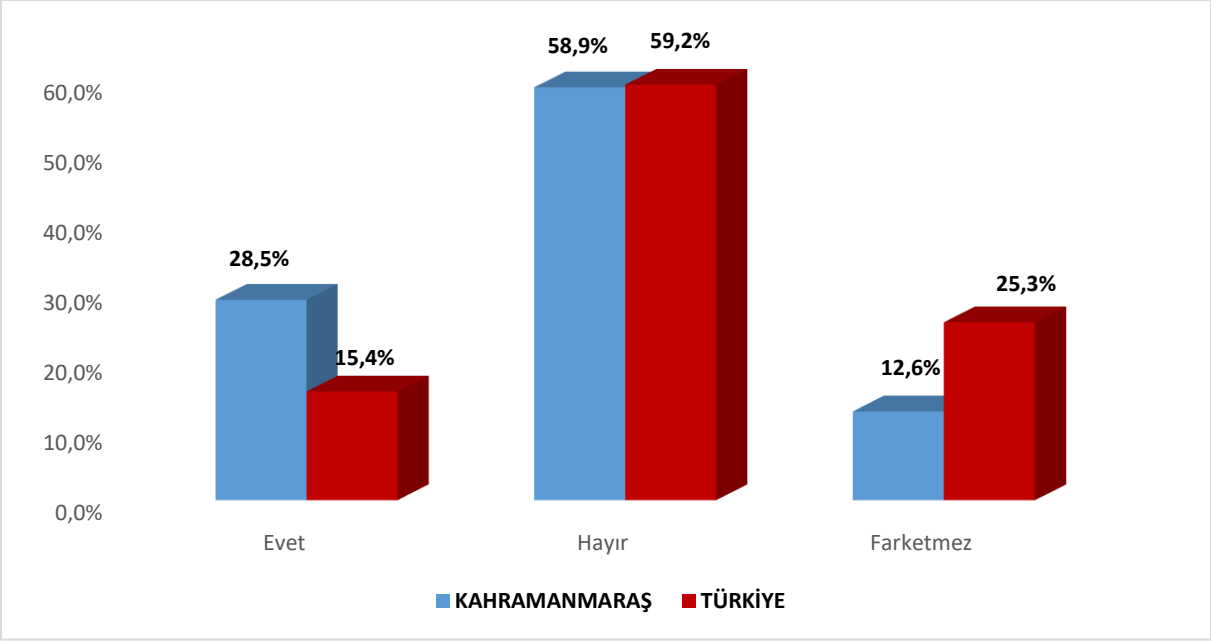

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kahramanmaraş ilinde yüzde 28,5 oranında evet denilmiştir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 12,6'dır. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede yaklaşık her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Kahramanmaraş ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin aynı oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

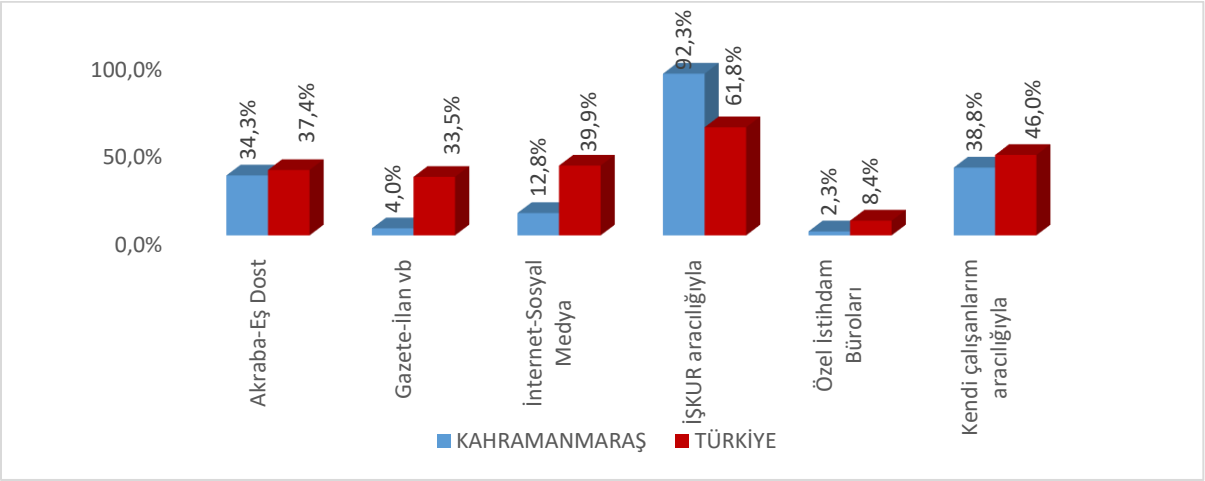

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20'de Kahramanmaraş ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 92,3 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş ilinde ikinci sırada yüzde 38,8 ile Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 34,3 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	2	2	2
Takım Çalışması	4	3	3	3
İletişim ve İfade Yeteneği	3	4	4	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	5	5	5
Bilgisayar kullanımı	5	7	6	6
Proje Tabanlı Çalışma	-	6	8	7
Satış ve Pazarlama Becerisi	6	9	7	8
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	7	8	9	9
Yabancı Dil	-	10	10	10

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi hem erkeklerde hem cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda hem de genel toplamda birinci sırada, kadınlarda ise ikinci sırada olduğu görülmektedir. Kadınlarda birinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi bulunmaktadır. Yabancı dil becerisi genel toplamda son sırada talep edilen beceri olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	569	7,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	499	2,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	285	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	61	1,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	51	1,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	51	1,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	24	0,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Yöneticiler	0	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	**1.540**	**2,4%**

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 37'dir. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Kahramanmaraş ili için tespit edilen yüzde 2,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 7,6 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar gelmektedir. Sadece Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu il geneli açık iş oranının üzerinde bulunmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	28,6%	6,1%	57,1%	45,0%	48,9%	59,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	67,3%	8,2%	0,0%	89,8%	6,1%	65,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	18,4%	0,0%	3,7%	99,1%	0,4%	16,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	29,3%	6,9%	41,4%	69,0%	3,4%	24,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	51,2%	2,6%	32,6%	83,9%	0,0%	71,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	43,5%	0,0%	4,3%	95,7%	0,0%	30,4%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	40,1%	8,7%	5,5%	97,1%	0,6%	42,9%
Genel Toplam	**34,3%**	**4,0%**	**12,8%**	**92,3%**	**2,3%**	**38,8%**

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 99,1'i İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarındaki açık işler hariç diğer meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grupları en fazla Kendi çalışanlarım aracılığıyla arama kanalı ile aranmaktadır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	-	1	4	-	-	5	2	3
Konfeksiyon İşçisi	-	1	2	-	-	5	4	3
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	-	1	4	-	-	-	2	3
Örgü Makinası Operatörü	-	1	4	-	-	-	2	3
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	-	1	4	-	-	5	2	3
Makineci (Dikiş)	-	2	-	-	-	-	3	1
Ram Makinesi Operatörü (Tekstil)	-	1	-	-	-	-	3	2
Kamyon Şoförü	-	1	2	5	-	5	4	3
Open End Makinesi Operatörü	-	3	-	-	-	-	1	2
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi (Banka)	1	-	2	-	3	-	-	-

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18'de Kahramanmaraş ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Beden İşçisi (Genel), Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Örgü Makinası Operatörü, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Ram Makinesi Operatörü (Tekstil) ve Kamyon Şoförü mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Makineci (Dikiş) mesleğinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe, Open End Makinesi Operatörü mesleğinde Takım Çalışması, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi (Banka) mesleğinde Bilgisayar kullanımı becerileri aranmaktadır.

Açık işi olan meslekler özelinde talep edilen beceriler arasında Hesap yapabilme(Analitik Beceri) ve Yabancı dil aranmamaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Konfeksiyon İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Makineci (Dikiş)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Paketleme İşçisi	Örgü Makinası Operatörü	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Kalite Kontrolcü	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Makineci (Dikiş)	Örgü Makinası Operatörü
Beden İşçisi (Genel)	Ram Makinesi Operatörü (Tekstil)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi (Banka)	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Garson (Servis Elemanı)	Kamyon Şoförü	Engelli Bakım Elemanı	Makineci (Dikiş)
Temizlik Görevlisi	Open End Makinesi Operatörü	Dondurma Üretim Elemanı	Ram Makinesi Operatörü (Tekstil)
Sekreter	Metal Levha İşçisi	Elektrik Mühendisi	Kamyon Şoförü
İplik Temizleme İşçisi	Elektrikçi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Open End Makinesi Operatörü
Muhasebeci	Dökümcü (Metal)	İnşaat Mühendisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi (Banka)

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Örgü Makinası Operatörü, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Makineci (Dikiş), Ram Makinesi Operatörü (Tekstil), Kamyon Şoförü, Open End Makinesi Operatörü ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi (Banka)'dir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Konfeksiyon İşçisi, Makineci (Dikiş) ve Paketleme İşçisidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Beden İşçisi (Genel), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı ve Örgü Makinası Operatörü, cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Beden İşçisi (Genel), Konfeksiyon İşçisi ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kahramanmaraş ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilinde ise 20+ istihdamlı 240 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 29,5 ile Kahramanmaraş ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır.

Kahramanmaraş ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; İmalat, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret, Eğitim, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve Ulaştırma ve depolama sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İmalat, İnşaat ile Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde olduğu görülmektedir. İmalat sektöründeki mevcut işyerlerinin çok olması ile birlikte bu alanda vardiyalı çalışma yapılması faktörü, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.275
İnşaat	143
Toptan ve perakende ticaret	90
Eğitim	67
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	33
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30
Ulaştırma ve depolama	12
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	4
Madencilik ve taş ocakçılığı	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
Genel Toplam	**1.677**

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde bin 677 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 76'sı bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, İnşaat ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

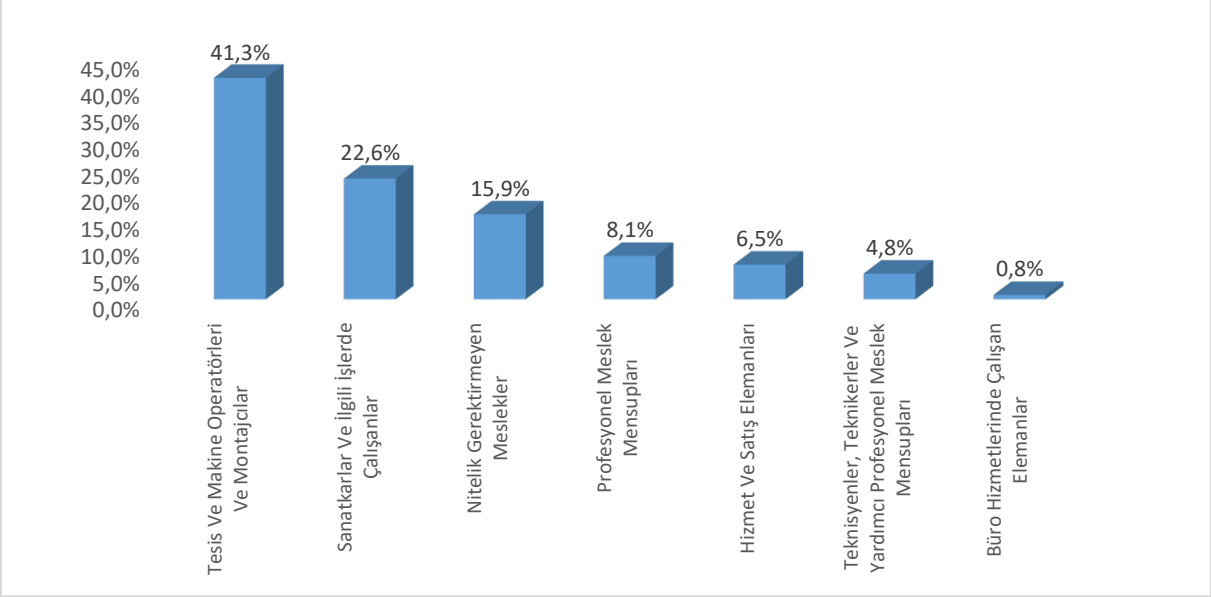

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 693 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 41,3'ü bu meslek grubunda yer almaktadır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Kahramanmaraş ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	230
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	115
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	104
Örgü Makinası Operatörü	101
Konfeksiyon İşçisi	87
Makineci (Dikiş)	62
Open End Makinesi Operatörü	54
Garson (Servis Elemanı)	52
Boyahane Tesis Takip İşçisi	31
Diğer	840
Toplam	**1.677**

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 230 kişi ile Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 115 kişi ile İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve 104 kişi ile Dokuma Makineleri Operatörü/Dokumacı meslekleri gelmektedirler.

Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Örgü Makinası Operatörü, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Makineci (Dikiş) mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgidir.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

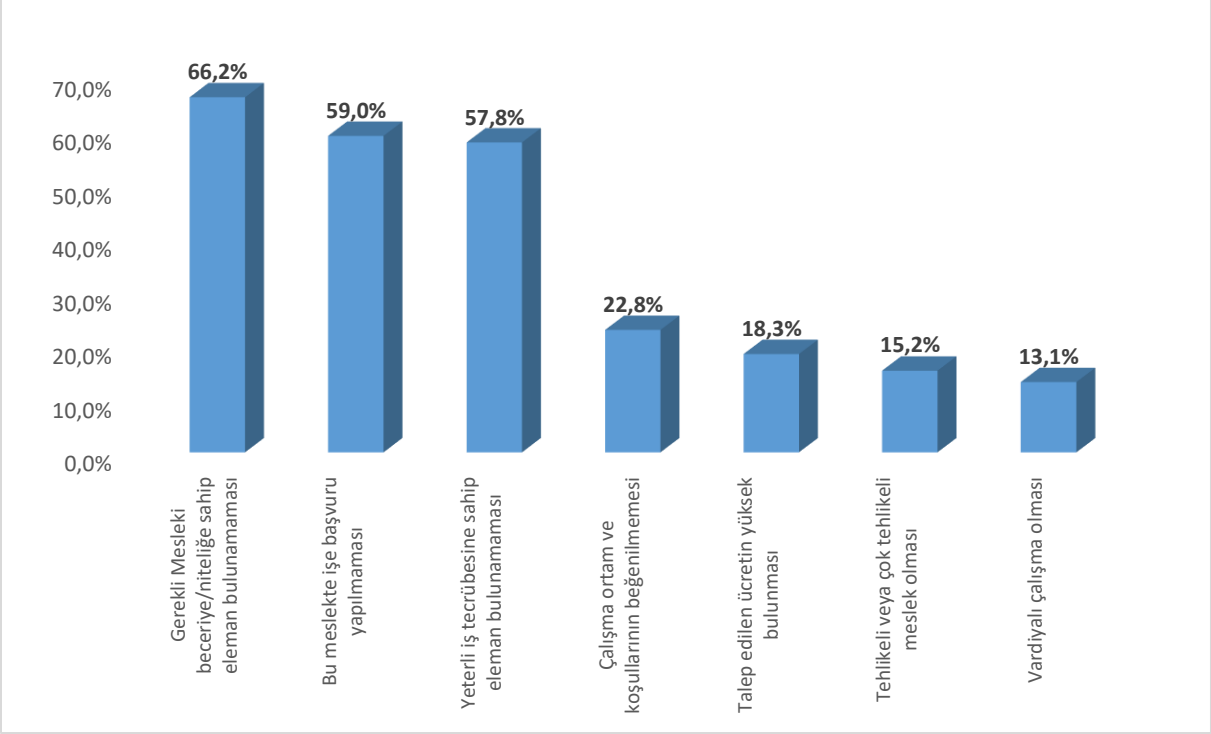

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Bu durum Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu görülmektedir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan gerekli mesleki beceriye sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli veya çok tehlikeli meslek olması
Beden İşçisi (Genel)	93,2%	0,9%	0,5%	8,2%	0,0%	4,5%	5,9%
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	81,7%	72,6%	73,0%	9,1%	0,0%	18,3%	9,1%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	90,0%	90,0%	60,3%	45,2%	25,1%	25,1%	35,2%
Örgü Makinası Operatörü	28,9%	74,2%	54,6%	46,4%	51,5%	25,8%	25,8%
Konfeksiyon İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	75,9%	60,2%	0,0%	60,2%
Makineci (Dikiş)	8,5%	100,0%	93,2%	0,0%	6,8%	0,0%	0,0%
Open End Makinesi Operatörü	51,9%	57,7%	48,1%	9,6%	48,1%	48,1%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	76,0%	74,0%	30,0%	4,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Boyahane Tesis Takip İşçisi	83,3%	100,0%	83,3%	83,3%	83,3%	83,3%	83,3%
Metal Levha İşçisi	69,2%	80,8%	80,8%	19,2%	0,0%	0,0%	30,8%

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Örgü Makinası Operatörü, Konfeksiyon İşçisi, Makineci (Dikiş), Boyahane Tesis Takip İşçisi ve Garson (Servis Elemanı) olmak üzere ilk on meslekten yedi tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Bu meslekte işe başvuru yapılmaması olduğu görülmektedir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Beden İşçisi (Genel)
Konfeksiyon İşçisi
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Örgü Makinası Operatörü
Metal Levha İşçisi
Garson (Servis Elemanı)
Ram Makinesi Operatörü (Tekstil)
Open End Makinesi Operatörü
Dondurma Üretim Elemanı
Elektrikçi (Genel)

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Kahramanmaraş ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kahramanmaraş ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işverenlerin yüzde 23,1’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Kahramanmaraş’ta da benzer oran görülmektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörülürken Kahramanmaraş ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,3 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	30,3%	1,2%	39,8%	28,7%
İnşaat	14,8%	4,3%	56,5%	24,4%
Toptan ve perakende ticaret	28,5%	0,0%	39,1%	32,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26,5%	0,0%	52,9%	20,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	21,6%	8,1%	45,9%	24,3%
Ulaştırma ve depolama	18,9%	2,7%	56,8%	21,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	27,8%	0,0%	55,6%	16,7%
Eğitim	17,9%	0,0%	50,0%	32,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	21,8%	0,0%	33,5%	44,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,0%	5,0%	40,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	11,1%	0,0%	44,4%	44,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	19,3%	20,2%	60,5%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Genel Toplam	**23,1%**	**2,3%**	**46,6%**	**28,0%**

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Finans ve sigorta faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri olarak gerçekleşmiştir. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 60,5'i ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 50'si gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	16	11,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	126	6,9%
Toptan ve perakende ticaret	247	6,8%
İnşaat	435	6,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	75	6,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	44	5,8%
İmalat	1.946	4,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	30	4,1%
Eğitim	54	4,0%
Ulaştırma ve depolama	58	3,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	14	3,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	2	1,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	0,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	-62	-5,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-83	-36,2%
Genel Toplam	**2.903**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20 + istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Kahramanmaraş'ta ise bu oran, yüzde 4,6 olup ülke geneliyle benzerlik göstermektedir.

En fazla net istihdam değişimi bin 946 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenemektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 11,7 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Ancak beklenen değişim 4 kişilik artıştır. Bu da sektörün Kahramanmaraş ilinde çalışan sayısı az olmasından kaynaklanmaktadır.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir. Söz konusu sektörlerden Diğer hizmet faaliyetleri sektörü yüzde 36,2 net istihdam değişim oranı ile 83 kişilik, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe ise yüzde 5 net istihdam değişim oranı ile 62 kişilik bir net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	623	9,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	786	5,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	248	5,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	3	4,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.030	4,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	131	2,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	96	2,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	-14	-0,3%
Genel Toplam	**2.903**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2018

Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise bin 30 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 3 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 4,3'lik bir oran ile alt sıralarda yer almaktadır. Bunun en önemli sebebi çalışan sayısına oranla daha az artış beklenmesidir. Nitelik gerektirmeyen meslekler net istihdam değişim oranı yüzde 9 ile ilk sırada yer almasına rağmen en fazla net istihdam değişimi beklenen üçüncü meslek grubu olarak ön plana çıkmaktadır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Sayaç Okuma Elemanı (Su)
Boyahane Tesis Takip İşçisi	Büro Memuru (Genel)
Örgü Makinası Operatörü	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Konfeksiyon İşçisi	Makam Şoförü
Makineci (Dikiş)	Harita Teknikeri
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Boru Döşemecisi
İnşaat İşçisi	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Denim Kumaş Operatörü	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)
Metal Levha İşçisi	Pres Döküm Makinesi Operatörü
Tıbbi Görüntüleme Teknikeri/Radyoloji Teknikeri	Proje Yazma Elemanı

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Beden İşçisi (Genel), Boyahane Tesis Takip İşçisi ve Örgü Makinası Operatörü olup, Sayaç Okuma Elemanı (Su), Büro Memuru (Genel) ve İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle) meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Örgü Makinası Operatörü, Konfeksiyon İşçisi, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Metal Levha İşçisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Kahramanmaraş ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.
Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda ilk on içerisinde benzer meslek bulunmamaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

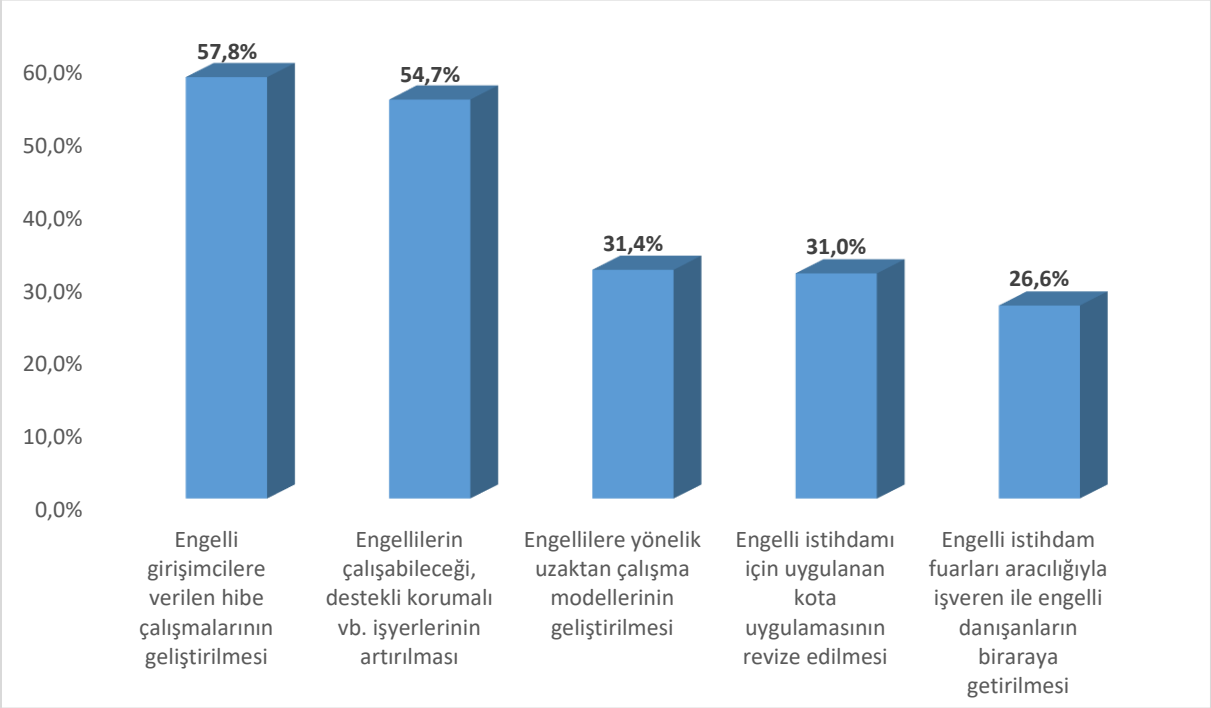

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 57,8'i engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini, yüzde 54,7'si engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını ve yüzde 31,4'ü ise engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Kahramanmaraş ilinde işverenlerin ilk üç önerisi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

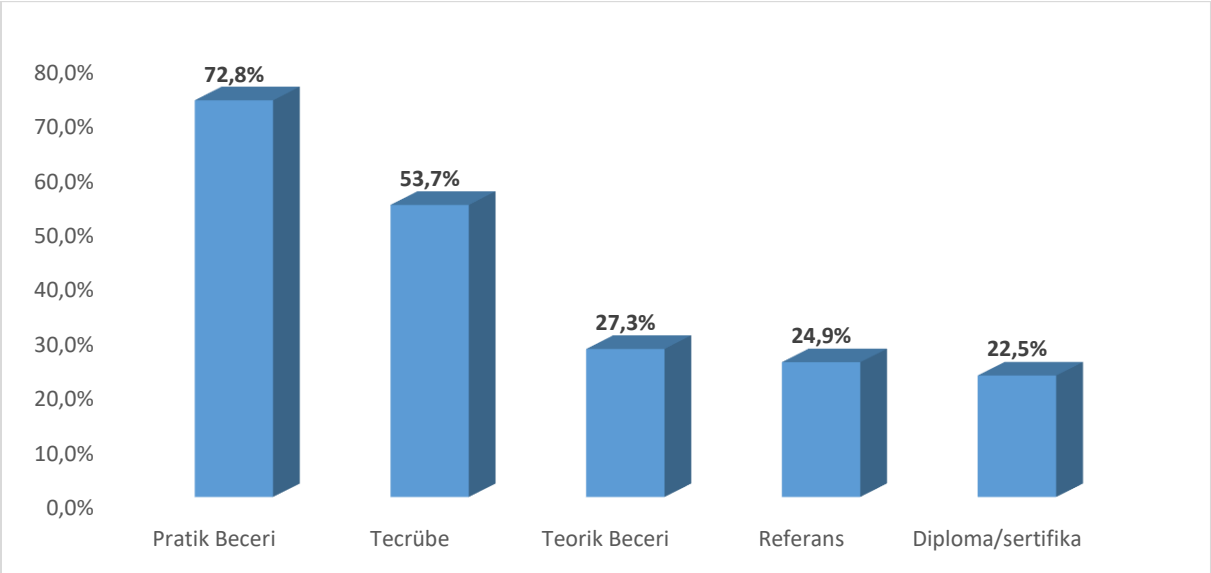

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 72,8'i Pratik Beceri, yüzde 53,7'si Tecrübe ve yüzde 27,3' Teorik beceri aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Kahramanmaraş ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri ve Tecrübe kriterleri hem Kahramanmaraş ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

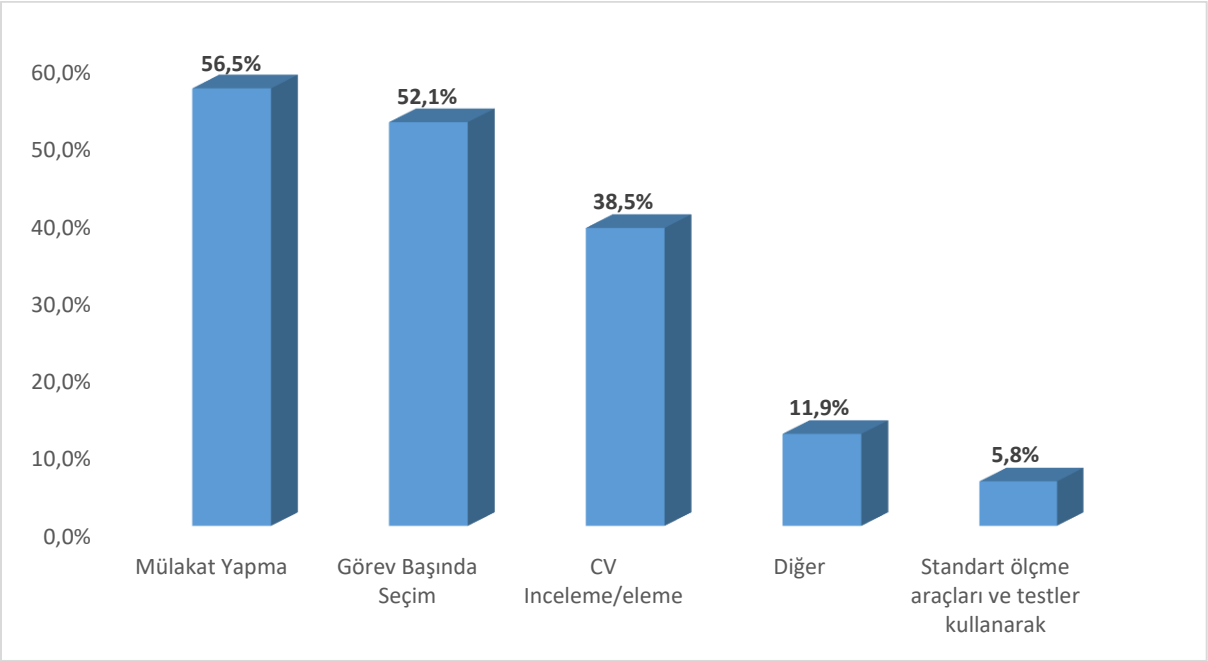

Kaynak: İPA 2018

Kahramanmaraş ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 56,5'i Mülakat Yapma, yüzde 52,1'i Görev Başında Seçim, yüzde 38,5'i CV İnceleme/Eleme, ve yüzde 11,9'u Standart ölçme araçları ve testler kullanarak personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/Eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Kahramanmaraş ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi, sıralamaları farklı olsa da aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Kahramanmaraş İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Kahramanmaraş'ta gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2013 yılında işsizlik oranı yüzde 11,6 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her on kişiden birinin işsiz olduğunu göstermektedir. Kahramanmaraş ilinde İŞKUR'da kayıdı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıfsız olduğu görülmektedir. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 83,7'si erkeklerden, sadece yüzde 16,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İmalat, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret ile Eğitim gibi daha çok belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kahramanmaraş'ta ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olmadığını göstermektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kahramanmaraş'de İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında bin 841 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 8 bin 157 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 51kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının bin 841'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı bin 341 iken 2017 yılında 8 bin 157 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Kahramanmaraş ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Kahramanmaraş ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 156 işyerinde bin 540 açık iş tespit edilmiştir. Kahramanmaraş ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. Bin 540 kişilik açık işin yüzde 85,4'üne tekabül eden bin 315 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir.

Kahramanmaraş ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 19,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Açık iş verme oranında, Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü yüzde 100 ile ön plana çıksada, sektörde Kahramanmaraş ilinde 20+ istihdamlı 1 işyeri bulunmaktadır. Bu nedenle Kahramanmaraş ilinde hem işyeri sayısı hem de açık iş sayısı dikkate alındığında, açık iş verme oranında İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. İmalat sektöründe yer alan yaklaşık her 5 işyerinden 2'sinde açık iş bulunmaktadır.

Kahramanmaraş ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 37'dir.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri “fark etmez” cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgiye sahip olmaları ve meslekte fiziki ve bedensel yeterlilik istemeleri etkendir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, bu meslekte işe başvuru yapılmaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Konfeksiyon İşçisi, Makineci (Dikiş), Boyahane Tesis Takip İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Metal Levha İşçisi, Örgü Makinası Operatörü ve İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) mesleklerinde Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olmuştur.

Kahramanmaraş ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Beden İşçisi (Genel), Konfeksiyon İşçisi, Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Örgü Makinası Operatörü, Metal Levha İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Ram Makinesi Operatörü (Tekstil), Open End Makinesi Operatörü, Dondurma Üretim Elemanı ve Elektrikçi (Genel) meslekleri olarak ortaya çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 20,4’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kahramanmaraş ilinde işverenlerin yüzde 23,1‘i istihdamın artacağını öngörmüştür. Bu durum Türkiye geneliyle benzerlik göstermektedir. İşverenlerin yakın dönemde istihdam artışına olumsuz baktıkları görülmektedir. Bu da birçok sektörde faaliyet sürdüren işyerlerinin küçülmeye gideceği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,3 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,5 olan ülke ortalamasının altındadır.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde

değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

EKLER

2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No :……

Işyerinin Yasal Unvanı :……

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :……
MAHALLE: ……
CADDE/SOKAK :……
İÇ/DIŞ KAPI NO :……
TELEFON/E-POSTA :……

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …… Unvanı :……
Tarih : …… Telefonu : ……
E-Posta :…… İmza/Kaşe: ……

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

……

2) İşyeri İle İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2.İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
2.3.İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

4) Yatırımla İlgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( ) Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( ) Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( ) İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

4.2.Yatırımın İli :.....
4.3.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) ……. (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)
4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……. (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

5) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet ( ) 6.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Açık İşte Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet 2. Hayır 3. Fark etmez	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Özel İstihdam Büroları		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	8.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	8.1'e geçiniz.
	Hayır →	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	9. soruya geçiniz.

8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( )

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?
(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ( )

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ( )

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ( )

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ( )

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ( )

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ( )
Teorik beceri ( )
Diploma/sertifika ( )
Tecrübe ( )
Referans ( )

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınız personel için **sınav ücretlerinin karşılanması** hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldırdığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun **Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta pirimi desteğinden** yararlandınız mı?

Evet ( ) Hayır ( ) Fikrim Yok ( )

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ( )
Mülakat yapma ( )
Görev başında seçim ( )
Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ( )
Diğer ( )

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?.

Evet ( ) (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır ( ) (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )

İnternet sitesi kullanışlı değil ( )

Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması ( )

İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ( )

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet ( ) (20. Soruya geçiniz) Hayır ( ) (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında İlave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ( ) Hayır ( ) Kararsızım ( )

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
İstihdamı çok artırır ( ) İstihdamı az artırır ( ) Değiştirmez ( ) Fikrim yok ( )

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek……..
Beceri……

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.